

Handläggare
Christina Malmqvist
Telefon: 08-508 36 222

Till
Äldrenämnden
Den 24 oktober 2017

Remissvar Legitimation för hälso- och sjukvårdskuratorer (Ds 2017:39)

Remiss från kommunstyrelsen Dnr 110-1315-2017

Förvaltningens förslag till beslut

Äldrenämnden godkänner förvaltningens tjänsteutlåtande gällande Legitimation för hälso- och sjukvårdskuratorer och överlämnar det till kommunstyrelsen som svar på remissen.

Ann-Christine Hansson
Förvaltningschef

Raili Karlsson
Avdelningschef

Sammanfattning

Riksdagen biföll i juni 2015 ett förslag att regeringen i budgetpropositionen för 2016 skulle avisera om att så snart som möjligt införa legitimation för kuratorer inom hälso- och sjukvården. Universitetskanslersämbetet har föreslagit att yrkesexamen ska benämnas hälso- och sjukvårdskuratorexamen och att examen ska kunna uppnås efter fullgjord utbildning om 60 högskolepoäng på avancerad nivå som bygger på socionomexamen eller annan motsvarande examen.

Det föreslås även att yrkesverksamma kuratorer under en övergångsperiod ska kunna få legitimation. Äldreförvaltningen ställer sig positivt till att införa legitimation för kuratorer inom hälso- och sjukvård, då det kan förtydliga kuratorns ansvarsområde och roll i teamarbetet med övriga yrkeskategorier och den enskilde patienten.

Bakgrund

Regeringen gav i maj 2013 Socialstyrelsen i uppdrag att utreda behovet av en legitimation för kuratorer inom hälso- och sjukvård. Regeringsuppdraget redovisades i april 2014 i rapporten

Legitimation för kuratorer inom hälso-och sjukvård. Socialstyrelsen föreslog att legitimation skulle införas och att det som skulle ligga till grund för legitimationen skulle vara en vidareutbildning i socialt arbete inom hälso-och sjukvård. Riksdagen biföll i juni 2015 ett förslag att regeringen i budgetpropositionen för 2016 skulle avisera om att så snart som möjligt införa legitimation för kuratorer inom hälso-och sjukvården. Författningsändringarna för detta föreslås träda i kraft den 1 januari 2019.

Äldreförvaltningen är en av remissinstanserna inom Stockholms stad. Remisstiden sträcker sig till den 27 oktober 2017.

Ärendet

Syftet med att införa legitimation är främst att öka patientsäkerheten genom att det ställs krav på att hälso- och sjukvårdskuratorer har erforderlig lämplighet och kompetens för yrket. Införandet av legitimation innebär ett skydd för patienterna på så sätt att legitimationen kan återkallas om kuratorn exempelvis skulle vara grovt oskicklig eller uppenbart olämplig att utöva yrket. I nuläget omfattas inte kuratorer inom privat hälso-och sjukvård av skyldigheten att föra journal, vilket kan innebära risker för patientsäkerheten. Förslaget om att hälso-och sjukvårdskurator blir ett legitimationsyrke medför att även kuratorer i privat verksamhet omfattas av reglerna om skyldighet att föra journal. Gemensamt för kuratorer inom hälso-och sjukvården, oavsett verksamhetsområde, är att yrket innebär direkta patientkontakter med självständigt ansvar för patienternas behandling. Detta omfattar att självständigt utreda, diagnostisera, planera och genomföra behandling av psykosociala problem.

I mars 2016 fick universitetskanslersämbetet i uppdrag att utreda och föreslå hur en examensbeskrivning för yrkesexamen för kuratorer inom hälso-och sjukvården kan utformas (U2016/01203/UH). Universitetskanslersämbetet föreslog att yrkesexamen ska benämnas hälso-och sjukvårdskuratorexamen och att examen ska kunna uppnås efter fullgjord utbildning om 60 högskolepoäng på avancerad nivå som bygger på socionomexamen eller annan motsvarande examen.

Socialstyrelsen fick 2017 ett kompletterande uppdrag om övergångsregler för kuratorer inom hälso-och sjukvården (S2017/01565/FS). Övergångsreglerna syftade till att redan yrkesverksamma kuratorer, om de besitter rätt kvalifikationer, under

en begränsad period ska få möjlighet att ansöka om legitimation som hälso-och sjukvårdskurator även om de saknar den föreslagna hälso-och sjukvårdskuratorsexamen. Ansökan om legitimation föreslås bli avgiftsbelagd som den enskilde personen ska bekosta. Något krav på legitimation för att få utöva yrket finns dock inte. Den akademiska utbildning som krävs enligt socialstyrelsens förslag är socionomexamen eller annan relevant grundexamen. Därtill ska det ställas krav på yrkeserfarenhet på minst fem år efter examen. För kuratorer som har viss vidareutbildning ska det räcka med minst två års yrkeserfarenhet.

Ärendets beredning

Ärendet har beretts inom äldreförvaltningen. Kommunstyrelsens pensionärsråd har tagit del av ärendet den 17 oktober 2017, de fackliga organisationerna i förvaltningsgruppen den 18 oktober och socialnämndens, äldrenämndens och överförmyndarnämndens gemensamma råd för funktionshindersfrågor den 12 oktober 2017.

Förvaltningens synpunkter och förslag

Äldreförvaltningen ställer sig positivt till att införa legitimation för kuratorer inom hälso- och sjukvård. Legitimationen kommer att kunna förtydliga kuratorns ansvarsområde och roll i teamarbetet med övriga yrkeskategorier och dokumentationsansvaret blir tydligt och kvalitetssäkrat. När det enskilde är i behov av stöd och behandling vid eventuella psykosociala problem är kuratorn en viktig resurs i teamet. I dagsläget finns det inte så många kuratorer inom äldreomsorgen, men behovet har framkommit och kan behöva beaktas i samband med planering av kompetensutveckling.

Det föreslås att redan yrkesverksamma kuratorer ska kunna få möjlighet att ansöka om legitimation som hälso-och sjukvårdskurator. Då detta är frivilligt, så finns risken att en del kuratorer väljer att inte ansöka om legitimation. Detta skulle då innebära att IVO (Inspektionen för vård och omsorg) inte har samma tillsynsansvar för kuratorer som saknar legitimation, vilket kan påverka patientsäkerheten.

Jämställdhetsanalys

Sammantaget görs bedömningen i remissen att förslagen inte försvårar uppnåendet av de jämställdhetspolitiska målen. Konsekvensanalysen ur ett jämställdhetsperspektiv har genomförts med utgångspunkt i regeringens mål för jämställdhetspolitiken, dvs. att kvinnor och män ska ha samma makt att forma samhället och

sina egna liv. Förslaget om legitimation för hälso-och sjukvårdskuratorer har bedömts avseende konsekvenser för könsfördelning bland yrkesverksamma kuratorer inom hälso-och sjukvården. Den nya yrkesexamen som föreslås vara krav för att få legitimation som hälso-och sjukvårdskurator bedöms inte påverka de tendenser till könsfördelning som har kunnat konstateras hos yrkesgruppen.

Bilagor

Legitimation för hälso- och sjukvårdskuratorer (Ds 2017:39)